

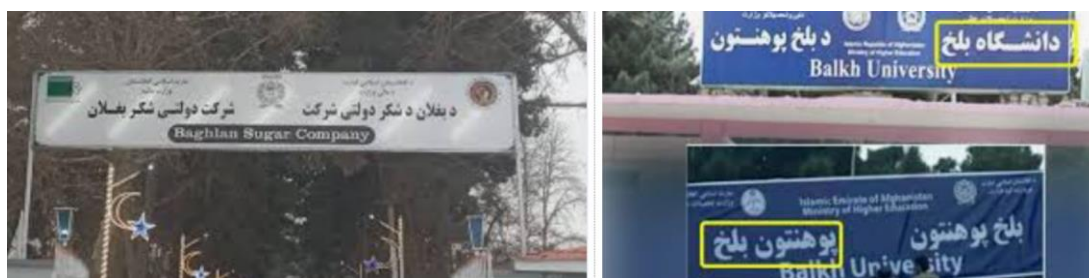

۰۷ جولای، ۲۰۲۰

احمد فواد ارسلا

تبصره استقلال خیلواکی

اگر باید جلو واردات بوره و لبلبو و نیشکر را بگیریم، باید از
«پوهنتون» نیز دفاع کنیم

افغانستان به طور کامل حق حاکمیتی دارد که از صنایع ملی و هویت فرهنگی‌اش دفاع کند. این اصل در سراسر تاریخ و در کشورهای مختلف جهان در زمینه اقتصاد ملی به‌وضوح دیده شده است: دولت‌های ملی در تقویت صنایع داخلی، بدون تردید از واردات محصولات و مواد خام خارجی جلوگیری می‌کنند. چنانچه افغانستان نیز باید و حق دارد واردات بوره و لبلبو و نیشکر را محدود کند تا از تولید داخلی خود—بخصوص فابریکه تولید بوره در بغلان و دهقانان ننگرهار و سایر ولایات که لبلبو و نیشکر تولید می‌کنند - حمایت کند. وقتی از حمایت تولیدات داخلی خود صحبت می‌کنیم، ما ارزش وحدت و تولید ملی را خوب درک می‌کنیم. پس چرا ناگهان وقتی همین اصل در مورد زبان، فرهنگ و هویت مطرح می‌شود خاموش هستیم؟

بیا بید در مورد تحمیل خزنده لغت «دانشگاه» صحبت کنیم -اصطلاح ایرانی برای «یونیورسیتی»- که به‌طور روزافزون جای «پوهنتون» را می‌گیرد، اصطلاح که ملی، تاریخی، و از نسل‌ها به این سو در افغانستان مورد استفاده بوده است. گرچه درست است که «دانشگاه» می‌تواند معادل «یونیورسیتی» در زبان دری باشد، اما موضوع به این ساده‌گی

نیست. این یک انتخاب بی طرفانه آکادمیک نیست. ترویج لغت «دانشگاه» بخشی از یک کارزار ایدئولوژیک و فرهنگی وسیعی است - یک تهاجم آرام اما موزیانه که با هدف تضعیف هویت زبانی افغان‌ها و شکستن وحدت ملی ما عملی می‌شود.

افغان‌ها می‌دانند که «پوهنتون» صرفاً یک لغت پشتو نیست. این یک لغت «افغان» است. سال‌هاست که در سراسر افغانستان در هر دو زبان رسمی- پشتو و دری - استفاده شده است. پوهنتون در تحصیلات عالی، اسناد دولتی، تصدیق‌نامه‌ها و مباحث اجتماعی، لغت معیاری برای تحصیلات عالی بوده است. در واقع، «پوهنتون» پیش‌تر از آن که «دانشگاه» در ایران مدرن استفاده شود، در افغانستان استفاده داشته است.

به کسانی که وارد کردن «دانشگاه» را با این استدلال توجیه می‌کنند که «این فقط یک لغت دیگر در دری است»، می‌گوییم: مسئله لغت نیست، مسئله نیت است. همان طور که نباید بوره ارزان قیمت ایرانی را وارد کنیم که تولید نیشکر ننگرها و لبلبوی بغلان را نابود می‌کند، نباید لغات وارداتی ایرانی را نیز بپذیریم که خودکفایی فرهنگی ما را تضعیف می‌کند. ما نمی‌گوییم بوره ما «بوره بغلانی» یا «بوره ننگر هاری» است؛ ما می‌گوییم «بوره افغان». به همین ترتیب، «پوهنتون» نه «لغت پشتو» است، نه «لغت کابلی»- این لغت، لغت افغان است. از ملت افغان است.

واقعیت این است که ایران برای چندین دهه از زبان و مطبوعات به‌عنوان ابزار نفوذ در افغانستان استفاده کرده است. در دوره تجاوز شوروی و بخصوص پس از جنگ‌های داخلی، نشرات، تلویزیون‌ها و روشنفکران اجیر حمایت شده توسط ایران، اصطلاحات و مفاهیمی را وارد افغانستان کردند که در زبان و فرهنگ افغان بیگانه بودند، آن‌هم زیر نام «زبان یا فرهنگ مشترک». این یک تحول طبیعی زبانی نبود. این یک جنگ و حمله هدفمند برای تغییر قطب نمای فرهنگی افغانستان به سمت تهران بود.

امروز، رواج لغاتی چون «دانشگاه»، ادامه همان پروگرام است. قدم بعدی چیست؟ «پزشک» به جای «داکتر»؟ «شناسنامه» به جای «تذکره»؟ آهسته و حساب‌شده، قاموس ما لغت‌نامه‌های ایران خواهد شد- نه از مسیر رشد طبیعی، بلکه از مسیر تسلیم فرهنگی.

ما نباید در این محو شدن، شریک باشیم.

وزارت تحصیلات عالی، موسسات تعلیمی، مطبوعات و جامعه مدنی باید مقاومت کنند و حاکمیت زبانی را دوباره احیا کنند. اسناد رسمی و موسسات آکادمیک باید استفاده از «پوهنتون» را تأیید و تثبیت کنند. مطبوعات نباید طوطی وار لغات وارداتی‌ای را تکرار کنند که بار سیاسی دارند.

و مردم ما- معلمان، نویسندگان و روشنفکران- باید شجاعت دفاع از داشته های خود را داشته باشند.

این موضوع درباره «پاکسازی زبانی» نیست. این درباره عزت فرهنگی است. افغانستان سایه هیچ کشور همسایه نیست. ما مشتری ایدئولوژیک کسی نیستیم. ما یک ملت هستیم با زبان های خود، ادبیات خود، و موسسات خود. و باید از این ها با همان شدتی دفاع کنیم که از بازارها، سرحدات و فابریکه های خود دفاع می کنیم. ما اجازه نخواهیم داد لغت های چون «دانشگاه» مانند اسب تروای فرهنگی شود که از دروازه اش روح ملی ما را تبدیل کنند. همان گونه که با افتخار از بوره خود دفاع می کنیم، بیایید با قاطعیت از لغات خود نیز پاسداری کنیم. ما افغان هستیم. ما پوهنتون داریم. و به لغت نامه وارداتی نیاز نداریم تا بگویید که ما کی هستیم.

تبصره استقلال – خپلواکی:

مطلب و مبحث نهایت ملی و اجتماعی محترم آقای فواد ارسلا محقق و نویسنده ملی گرای افغان که یکی از مباحثی را که از آن بوی تفرقه و شقاق در جامعه افغانی به مشام میرسد، به غور و مذاقه گرفته است، درحقیقت بر استدلال سالم و واقعیتی بدون چون و چرا استوار میباشد. بلی مشاهده گردید که سفسطه سرایی در وبسایت دیگری وظیفه قلم نفیه و بطلان بر چنین مطلبی ملی و برارنده ای کشیده است که بیشتر وابستگی وی را مثل همیشه به غیر، آشکار می نماید؛ ولی تحریر و مباحثه در زمینه چنین مطالب اجتماعی و ملی ای که بر اتحاد اقوام و داشته های فرهنگی لسانی و عنعنوی افغانستان و مردم آن متکی میباشد، برای آموزش نسل های ما از ارزش و اهمیت والایی برخوردار است.

با ابراز امتنان از محترم آقای احمد فواد ارسلا، وبسایت ملی «استقلال خپلواکی» افتخار دارد که مطالب و موضوعات مورد بحث ملی و فرهنگی ای را که مردم افغانستان در طول تاریخ به آن وابستگی داشته و وحدت ارزشمند ملت افغانستان را تضمین می کند و چنانچه مشاهده میگردد، قید زمانی هم در موضوع مورد بحث ما موجود نمی باشد، پیشکش هموطنان بنماید.

پایان